

## **VY\_12\_INOVACE\_CJL\_DRD\_02**

Digitální učební materiál

**Sada: Komplexní jazykové a stylistické rozборы pro vyšší gymnázium**

**Téma: Jazykový rozbor – neumelecký text**

**Autor: PhDr. Lenka Drdlová**

**Předmět: Český jazyk**

**Ročník: 2. ročník VG**

**Využití: Prezentace určená pro procvičení a opakování učiva**

**Anotace:** Materiál opakuje a procvičuje informace z oblasti jazykového stylu publicistického, z oblasti tvarosloví, derivologie, slovní zásoby, větné stavby.

## Rozhovor s Michalem Šmardou, starostou Nového Města na Moravě

Mezi lidmi, kteří se zabývají klasickým lyžováním, biatlonem a nově horskými koly, byla a asi vždycky bude jistá rivalita, neboť každý je přesvědčen o tom, že jeho sport je tím nejdůležitějším a pro Nové Město se nejlépe hodí.

Klasické lyžování tu má nejdelší tradici, biatlon je komerčně nejzajímavější a bikeři jsou zase nejuniverzálnější, mají nejmenší nároky na počasí atd. My už ale dnes víme, že každý z těchto sportů má svoji výhodu a že se konkurence mění ve zdravé soutěžení, kdy lidé z jednotlivých sportů dokáží spolupracovat.

Sportovní areál je už tak velký a je v něm tolik neinvestováno, že se neobejdeme jak bez biatlonu, tak bez klasického lyžování, ani bez letních sportů, jako jsou horská kola, ale občas se sem daří dostat i inline brusle a další aktivity.



Obr. 1



Obr. 2



Obr. 3

- 1) Napiš větný rozbor souvětí v 1. odstavci.
- 2) Najdi v textu několikanásobné větné členy a urči jejich větně členskou platnost.
- 3) Najdi v textu adjektiva v superlativu (3. stupeň) a vysvětli způsob jejich tvoření.

- 4) Vysvětli způsob tvoření slova **bikeři**. Uved' české synonymum k danému slovu.
- 5) Vyhledej slova cizí, pokus se je nahradit slovy domácími.
- 6) Vysvětli způsob vytvoření zkratky **atd.**, uved' podobné příklady.



Obr. 4

- 7) Vysvětli význam slovního spojení ***inline brusle***.
- 8) V textu je uvedena řada sportovních odvětví.  
Uved', který z nich můžeme zařadit mezi sporty kolektivní, a vysvětli tento pojem.
- 9) Který sport pěstuješ ty a co ti přináší pozitivního?



Obr. 5

Řešení:

- 1) 1 VHa – 1 VHb – 3VH (vztah důsledkový)
 

↙ 2 VV Pk                      ↙ 4 VV Pt – 5 VV Pt (vztah slučovací)
- 2) lyžováním, biatlonem a koly – Pt v 7. p.  
 byla a bude - přísudek  
 bez biatlonu, bez lyžování ani bez sportů – Pt v 2. p.  
 inline brusle a aktivity – Pt v 4. p.
- 3) nejdůležitějším, nejdelší, nejzajímavější, nejuniverzálnější, nejmenší (nepravidelné stupňování)
- 4) slovo přejaté z angličtiny, přidána cizí přípona –er (např. boxer), vytvořen název činitelský; synonymum – cyklista, kolar
- 5) **biatlon**, **rivalita** – soupeřivost, **konkurence** – soupeření, soutěžení, **areál** – oblast, **investovat** - ukládat finanční prostředky v očekávání budoucího zisku, **aktivity** - snahy
- 6) zkratka ustáleného slovního spojení; apod., aj., tzv., tzn.
- 7) Inline brusle jsou kolečkové brusle, které mají kolečka umístěná v jedné řadě za sebou  
 Samotná brusle se skládá z boty, rámu a koleček.

## Zdroje:

*Novoměstsko: měsíčník občanů Nového Města na Moravě a okolí.* Nové Město na Moravě: Novoměstská kulturní zařízení, 2013, roč. 2013, č. 1., příloha Biatlon, s. II.  
[cit. 2013-01-04]

Obr. 1, 2, 3, 4, 5: Microsoft PowerPoint klipart

Obr. 6: vlastní tvorba – všechna práva vyhrazena

Děkuji za pozornost.



Obr. 6

Gymnázium Nové Město na Moravě